

NAAR EEN NIEUWE DUURZAME BESCHAVING ?

CARREFOUR BELGIUM

18 september 2013

Marc LUYCKX GHISI, PhD.

Voormalig lid van de "Cellule de Prospective" van Jacques
DELORS (1990-1999).

Vice-President van de COTRUGLI Business School, Zagreb &
Belgrado

SITUATIESCHETS

- Wat gebeurt er?
  - Zeer snelle daling van de credibiliteit van de industriële beschaving : banken en bedrijfswereld.
  - De dollar als « valse referentiemunt » is het symbool van de onzin ... Gevaar aldus.
  - Maar we zijn echter al voor 43% in een nieuwe “kennismaatschappij”.
  - Waarom zien we dit niet ?

HET WITBOEK VAN 1994

*Een waarschuwing in de
wind*

HET WITBOEK van 1994: EEN NIEUW MODEL...

« *De wereld ondergaat momenteel een mutatie van de productiesystemen, werkorganisatie en consumptiepatronen, waarbij de effecten op termijn vergelijkbaar zullen zijn met de effecten van de eerste industriële revolutie. Deze revolutie is het resultaat van de ontwikkeling van informatie- en communicatietechnologie. » p.23*

HET WITBOEK VAN 1994: EINDE VAN DE PYRAMIDES

« De hiërarchische en lineaire systemen maken progressief plaats voor meer interactieve organisaties. Deze beweging van decentralisatie, ondersteund door de nieuwe technologieën, leidt ons naar een echte « informatiemaatschappij ». Het logische gevolg van deze decentralisatie is inderdaad de communicatie en het delen van informatie en kennis. » p.13.

**TWEE FILOSOFIEËN
OVER DE HUIDIGE
VERANDERINGEN**

TEILHARD de CHARDIN

- Teilhard de Chardin kondigde reeds in 1950 aan dat de mensheid de wet van complexiteit/bewustzijn zou beleven.
- De complexiteit zal verder stijgen tot op het moment dat de mensheid een gigantische sprong zal maken in het bewustzijnsniveau.
- Deze bewustzijnssprong zijn we huidig aan het beleven, in een totale stilte.

TEILHARD de CHARDIN

We stappen daardoor binnen in de NOOSPHERE (*Nous-noos* = intelligentie, geest, denken). De Noögenese is het moment waarop de mensheid zijn eigen bewustzijn weer ter hand neemt, alsook zijn verantwoordelijkheid en solidariteit...de urgentie van de liefde... Globaal bewustzijn?

We zijn dus op de drempel van een beschaving van zingeving en liefde!

Als ondernemingen deze golf willen overleven, dienen zij zingeving na te streven, niet enkel profijt.

Sri AUROBINDO in India...

- Sri Aurobindo in Zuid-Indië (Pondichéry) kondigt ons aan dat de « Supramental » reeds neergedaald is op aarde.
- Deze « supramental » is als een extreem krachtige spirituele energie die de mensheid zal veranderen.
- Men gaat evolueren naar een nieuw niveau van spiritualiteit en bewustzijn.
- Dit is het moment...

Sri AUROBINDO

- In de nieuwe samenleving waarin we zullen binnentreden zal deze spirituele levensfilosofie als normaal worden beschouwd...
- En daardoor ook in de economische en politieke wereld.
- Dit lijkt ons vandaag onmogelijk.
- Maar is dat zo ?

**WAAROM 20 JAAR VAN
STILTE ?**

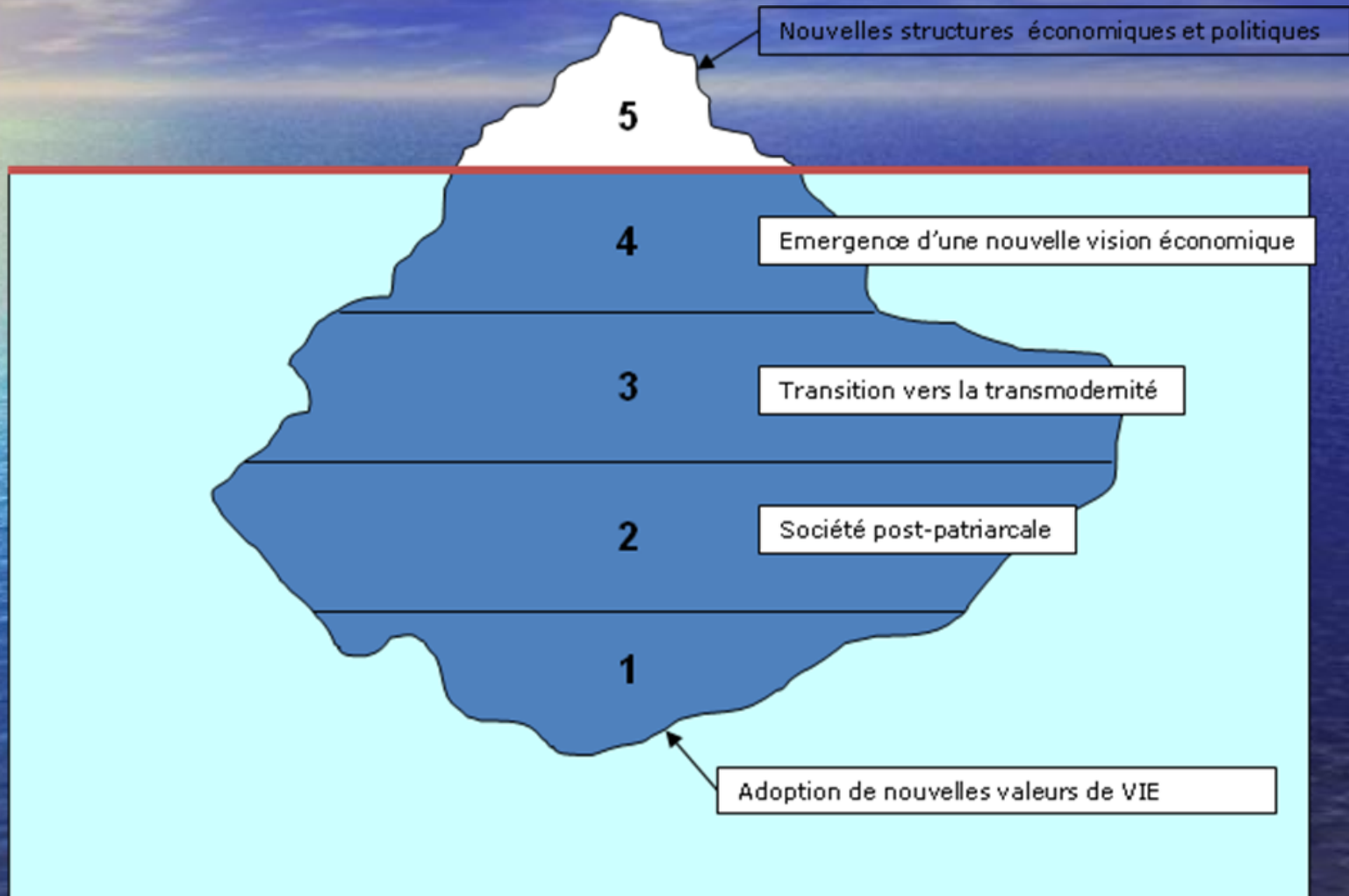
**5 NIVEAUS VAN
VERANDERING**

5 NIVEAUS VAN VERANDERING

1. De mensheid is in gevaar voor collectieve dood
2. Einde van de patriarchale waarden (CCC)
Maatschappij van de nieuwe SOFT economische kennis.
3. Einde van het modernisme. Evolutie naar transmodernisme = post seculair, netwerk, tolerant, nieuw niveau van verantwoordelijkheid en bewustzijn.
4. Nieuw economisch paradigma: immateriële economie.
5. Nieuw politiek paradigma van geweldloosheid tussen staten: Europese Unie...

5 NIVEAUS VAN WEDERGEBOORTE

P. DRUCKER: TRANSFORMATIE

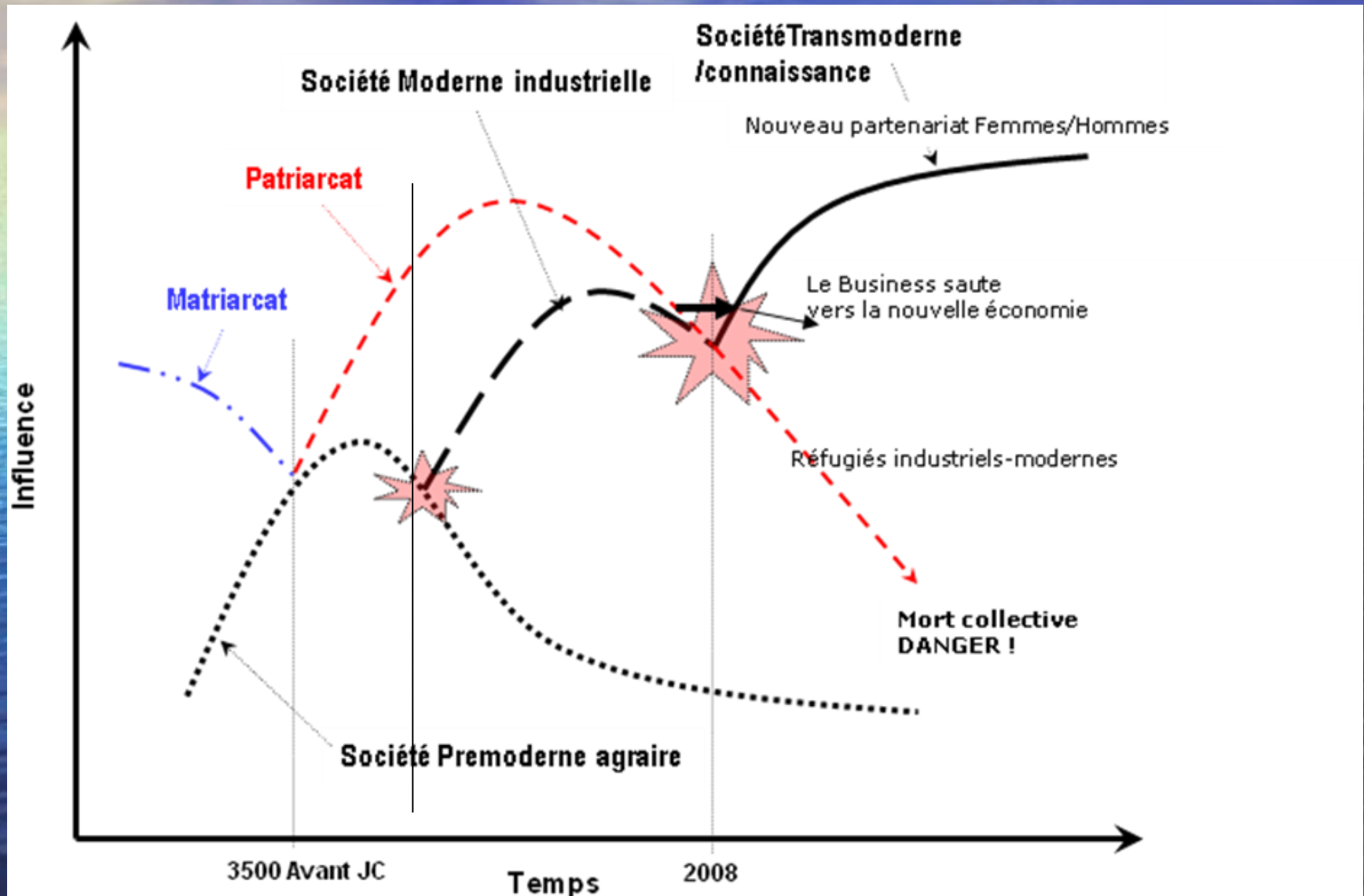
"Alle twee tot drie eeuwen, stellen we een abrupte transformatie vast in de geschiedenis van het Westen. In een tijdspanne van enkele jaren, hervormt de maatschappij zich volledig waardoor alles verandert : de visie (paradigma), de basiswaarden, de sociale en politieke structuren, het artistiek leven en de belangrijkste instellingen.

Vijftig jaar later leven we in een nieuwe wereld ."

Peter DRUCKER: "Post Capitalist Society". Butterworth Heinemann, 1993, 2001, p.1. Trad DUNOD, Parijs 1994.

4 TOOLMUTATIES IN 5000 JAAR

VIER TIJDPERKEN...

- 1.- 10.000 B.C.: zaaien en oogsten: geen individuele eigendom. Matrilineair. Andere verheerlijking.
- 2.-3.500 B.C.: landbouw: instrument = mens + technologie + gebed. Individuele eigendom van grond en vrouw! Patriarchaat: uitsluiting van wat heilig is voor de vrouw.
- 3.1500 A.C.: industrie: instrument = machine + individuele eigendom. Patriarchaat.
- 4.Kennismaatschappij: instrument = menselijk brein binnen een netwerk. Immaterieel. Individuele eigendom? Post patriarchaal.

**NIVEAU 1:
GEVAAR VAN
COLLECTIEVE DOOD**

GEVAAR VAN COLLECTIEVE DOOD

Voor de eerste keer in haar geschiedenis wordt de mensheid geconfronteerd met de mogelijkheid van collectieve zelfmoord.

Voortdoen zoals we bezig zijn (Business as usual) is gelijk aan zelfmoord.

En het besef van dit gevaar is enorm toegenomen in de hele wereld.

Ref: bijvoorbeeld Lester Brown

MAAR DAAR IS DE ENORM KRACHTIGE MOTOR VAN VERANDERING

Het lijkt alsof het collectieve onderbewustzijn van de mensheid reeds gekozen had voor het LEVEN. En het heroriënteert in alle stilte zijn impliciete menselijke naar de universele levenswaarden.

Bij sommigen gaat dit sneller dan bij anderen. EUROSTAT heeft de verandering van waarden gemeten in 1997. 20% van de Europeanen (100 miljoen) evolueren naar waarden met meer respect voor het leefmilieu, de innerlijke gezondheid, andere culturen, familie, liefde, kinderen, de wijk... enz.

**NIVEAU 2 :
HET EINDE VAN HET
PATRIARCHAAT**

HET EINDE VAN HET PATRIARCHAAT

Tijdens de presentatie zullen we zachtere, meer vrouwelijke waarden zien ontstaan alsook meer 'softere' gedragingen.

We begrijpen dit, maar wat is de verklaring?

De dematerialisatie van het productietool en de maatschappij genereert misschien een nood aan nieuwe gedragingen en een hernieuwde status voor vrouw en man?

MATRILINEAIR NAAR PATRIARCHAAL

- MATRILINEAIR (-3500)
- De Godin = De VROUW
- Serpent = Haar kracht
- Religieus = levensboom, bloed, geboorte...
- Sexualiteit, genot gewijd
- Kunnen = leven geven
- Schoonheid en kunst
- Geen individuele eigendommen, vrije vrouw
- PATRIARCHAAL
- God de VADER
- Serpent = Duivel
- Vrouw ondergeschikte zondaar
- Religieus = Gewelddadige dood, bloed van het kruis
- Sexualiteit en plezier is onrein
- Kunnen = te doden
- Ascetisme is beter
- Individueel eigendom van het veld, positie vrouw?

MATERIE RUIMTE TIJD

Lynn Mc TAGGART legt ons in haar boek « De verbinding » uit dat de materie « een massa energie is in een zeer krachtig veld »

Dit gooit de definitie geheel om van:

1.materie

2.ruimte

3.Tijd

4.Wetenschap

NIVEAU 3

**VAN HET MODERNISME
NAAR HET
TRANSMODERNISME**

8 BELANGRIJKE VERANDERINGEN

1. Structuren : piramides in lege cirkel
2. Nieuw statuut van de rationaliteit
3. Tijd, ruimte en materie geherdefinieerd
4. Nieuw statuut van waarheid: echte tolerantie
5. Nieuw statuut van Wetenschap & technologie
6. Nieuw statuut van politiek geweld.
7. Nieuw statuut van lichaam, intuïtie, ethiek en schoonheid
8. « De 21^e eeuw zal spiritueel zijn of niet zijn »
Malraux.

STATUUT VAN DE WETENSCHAP & TECHNOLOGIE

De wetenschap is aan het veranderen op gebied van

- 1. De Waarheid.** I. Prigogine : « poëtische benadering van het reële »
- 2. De Maatschappij:** We evolueren van een aanbodgestuurde naar een vraaggestuurde economie = duurzaamheid en overleving.
- 3. Het paradigma:** De transmodernistische wetenschap beweert niet langer dat wat niet definieerbaar is niet bestaat. (Kwantummechanica).
- 4. Zichzelf:** We zouden kunnen gaan naar een significante herdefinitie van de wetenschap in de 21^e eeuw (Willis Harman de M1 tot M3)

**NIVEAU 4:
DE NIEUWE
KENNISECONOMIE**

DEFINITIES

- Gegevens: wat we op het Web vinden
- Informatie: reeds getrieerd door Google
- Kennis: verwerkt door het menselijk brein
- Actie : kennis toepassen
- Wijsheid: kennis + verstandige actie
= schaars

TRANSPARANTIE
& ETHIEK

NIEUW PROCES VAN
WAARDECREATIE:
KENNIS+KENNISSEN

NIEUW PRODUCTIE-
TOOL: DE MENS

NIEUWE GROEI
**KWALITATIEVE
DUURZAAMHEID!!!**

NIEUWE ROL VAN DE
CEO: STIMULEERT DE
CREATIVITEIT

NIEUWE STRATEGIE
"YIN" :
WIN-WIN

FOCUS VAN
MANAGEMENT OP
HET MENSELIJKE:
HR

KAPITALISEREN OP DE
GENDERDIVERSITEIT
+ CULTUUR
VROUW + COMP...

ONDERWERPING VAN
DE MACHINE AAN DE
MENS (Apple)
Positief scenario!!!

VOORBIJ DE
PIRAMIDES NAAR DE
NETWERK OMGEVING

EEN NIEUW ECONOMISCH PARADIGMA

VOORBIJ
BREVETTEN:
"OPEN SOURCE"

IMMATERIËLE
MEETINSTRUMENTEN
= KWALITATIEF

VOORBIJ DE
"TRADE". DE KENNIS
IS ALS DE LIEFDE

MEER VROUWELIJKE WAARDEN

We zien 'vrouwelijke' waarden overal de kop opsteken

- 1. Respect voor de mens = kapitaal**
- 2. Geweldloze « win win » strategieën**
- 3. Open Source als gedeelde handel**
- 4. Sociale inclusie die de creativiteit en het ontastbare verhoogt**
- 5. Werkplek als netwerk, niet als piramide**

DE VROUWEN ZIJN TWEE KEER ZO COMPETENT

In de immateriële ondernemingen (Google, IBM, enz) constateer ik dat vrouwen twee maal zo competent en snel zijn om de verandering te begrijpen en in praktijk om te zetten.

De nieuwe maatschappij is post-patriarchaal, zij passen zich sneller aan dan de mannen. Ze werken tevens beter in netwerk... (Familie).

IMMATERIËLE VERWORVENHEDEN

- 1. Bij het begin van de productbetrouwbaarheid (Iliouchine)**
- 2. Daarna relatie met leveranciers en consumenten**
- 3. Personeelsbeleid**
- 4. Maar meer en meer zien we**
  - 1. Sociale verantwoordelijkheid CSR**
  - 2. Echte actie voor het klimaat**

IMMATERIËLE VERWORVENHEDEN

Dit is het tegengestelde van de industriële logica van « trade-off » in dewelke een deel van de ondernemingen blijven bewegen.

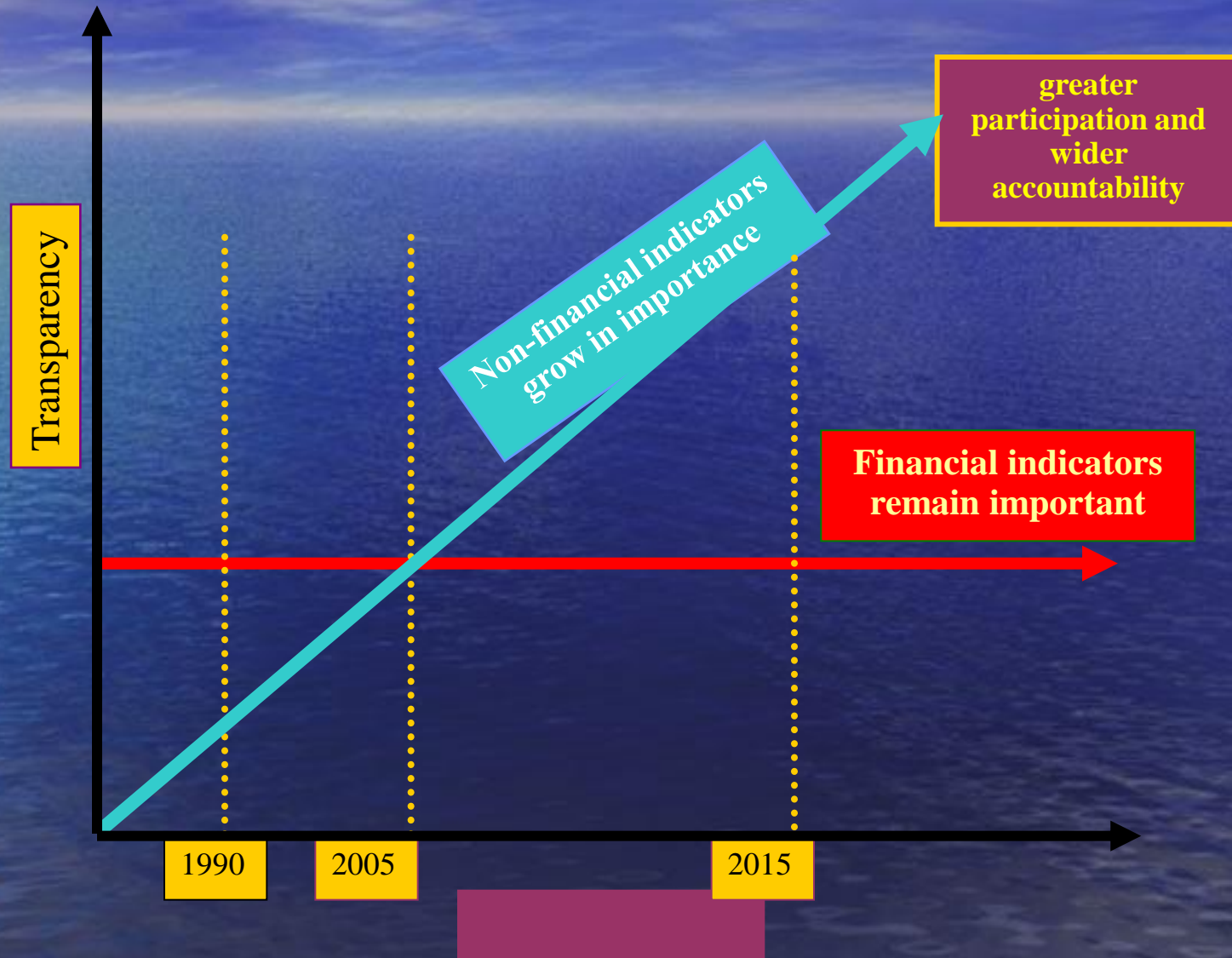
DUS paradoxaal gezien is het de BEURS die de ondernemingen ertoe aanzet om echt duurzaam te worden.

TWEE BELANGRIJKE GEVOLGEN VOOR HET LEEFMILIEU

- 1.** De Beurs zet de ondernemingen ertoe aan te groeien naar duurzaamheid (ontastbaar).
- 2.** Het nieuwe concept van kwalitatieve groei verandert het landschap.

GROEI VAN HET BELANG VAN IMMATERIËLE VERWORVENHEDEN

NIEUWE KWALITATIEVE GROEI

In de kennismaatschappij is kwantiteit niet langer het criterium. Het gaat om de kwaliteit.

Onze keystone kantelt naar het kwalitatieve.

En dus is het de « groei » zelf die zich fundamenteel herdefinieert.

Dit is echter een uitstekende vernieuwing daar deze nieuwe groei een totale **DUURZAME** vooruitgang teweegbrengt.

NA HET KAPITALISME

- De uitdrukking komt van Peter DRUCKER. In de kennismaatschappij worden de machine en het financieel kapitaal plots minder belangrijk dan de mensen daar zij het nieuwe productietool worden.
- We komen daardoor in een post kapitalistische maatschappij terecht.
- En de statistieken tonen aan dat de EU, US en CA minstens 50% vertegenwoordigen in deze nieuwe economie.

NIVEAU 5 :

**DE MUTATIE VAN DE
POLITIEK**

GEWELDLOOSHEID TUSSEN STATEN

Het modernisme heeft een notoir politiek proces uitgevonden: de RECHTSSTAAT = de geweldloosheid binnen de staat en juridische bemiddeling.

Onze transmoderne tijdsgeest is bezig een nieuwe graad van geweldloosheid te ontdekken: de geweldloosheid tussen staten.

Europa is door de geschiedenis gedwongen geweest om de Europese Unie op te zetten, de eerste versie van dit nieuw politieke paradigma.

POLITIEKE CRISIS

En we observeren op hetzelfde moment dat alle pyramidale, intransparante en niet-participatieve politieke en sociale structuren in crisis zijn ... de credibiliteit groeit.

De burgermaatschappij werpt zich hoe langer hoe meer op als nieuwe essentiële partner.

En de politiek is in crisis omdat de burgers niet meer begrijpen tot wat zij dient...

De « moderne » structuren slagen er niet in om aan te tonen dat ze de leiden tot duurzaamheid. En dus CRISIS.

VOORBEELD VAN GELOOFWAARDIGHEIDSCRISIS

Als de Europese overheden aan hun burgers zeggen dat het Europees project niets meer is dan een « Grote Markt », dan geloven de Europeanen dit niet... dan brengen ze zich in diskrediet.

Als de economisten onverstoord doorgaan in een onhoudbare logica, ondanks de crisis van dit systeem,... dan brengen ze zich in diskrediet.

VOORBEELDEN VAN POLITIEKE CREDIBILITEIT

Maar als u aan Europeanen zegt dat de Europese Unie een nieuw politiek paradigma is... zal u belangstelling opwekken.

Als u zegt dat de industriële economische logica haar limieten bereikt, en dat we reeds met één been in de nieuwe immateriële economie staan... wekt u interesse op, zelfs al zijn er niet veel die u daarom geloven.

DE NIEUWE SAMENLEVING

DE NIEUWE SAMENLEVING I

1. Niet geïndustrialiseerde landbouw. Adieu Monsanto !

- Terugkeer naar de kwaliteit van het product en de kwaliteit van de grond.
- Korte distributieketens. Hogere prijzen voor bio-landbouwers.
- Belang van de permacultuur
- Gedeelde tuinen
- Alternatieve betaalmiddelen en nieuwe distributiekkanalen
- De opbrengst blijft onder de bewoners/landbouwers
- Einde aan de zelfmoorden onder de landbouwers
- (5 per dag in Indië!)

DE NIEUWE SAMENLEVING II

2. TERUGKEER naar vakkundigheid en ambachten:

Waarom? Omdat het de immateriële waarde van de producten omvat.

En in de nieuwe economie wordt deze immateriële dimensie **UITERST** belangrijk, zelfs doorslaggevend.

3. NIEUWE HANDEL: in de zin van « commercium » ruilen van kennis rond betaalmiddelen, maar ook rond schulden (Middeleeuwen).

De solidaire schuld verbindt families meer dan het betalen.

Vb: « Nature et Découverte » die naast objecten ook « informatie » en « relatie » verkoopt.

DE NIEUWE SAMENLEVING III

4. Welke jobs voor onze kinderen?

De technologie is nog niet uitgevonden. En 80% van de immateriële jobs bestaan nog niet!

Maar we weten dat het merendeel zal werken in immateriële diensten rond kennis.

- hetzij in TED (Technologie, Media en Design)
- hetzij in de immateriële tak van diensten; kwaliteit van onthaal, van verkoop, van hospitaliteit, van keuken, begeleiding in de verandering
- hetzij in de immateriële tak van de industrie (het laten werken van de robotisering)

DE NIEUWE SAMENLEVING IV

5. De ondernemingen van morgen

Zij die een zeer belangrijke immateriële waarde hebben, omdat ze « deel van de oplossing » zijn in een duurzame en eerlijke wereld. Zij zullen overleven aangezien hun beurswaarde sterk zal stijgen.

De anderen gaan zware problemen krijgen binnen de monetaire verandering die op ons afkomt. Bij de minste schok zullen ze een enorm waardeverlies lijden door de negatieve immateriële verworvenheden.

DE NIEUWE SAMENLEVING V

Het DAGDAGELIJKSE LEVEN:

- We gaan waarschijnlijk naar een meer gelijke verdeling in de wereld. Wij rijken zullen evolueren naar een niveau van meer soberheid. « Solidaire vereenvoudiging » eerder dan vrijwillige.
- Maar we zullen het bewustzijn van het « zijn » herontdekken. Het « bezit » brengt geen voorspoed. Snelle verandering van de samenleving.
- « De 21^e eeuw zal dus eerder spiritueel zijn » (Malraux), maar misschien niet zo religieus...
- We evolueren ook naar een nieuw type solidariteit. Maar achterwaarts...!
- De verhouding man vrouw is reeds grondig aan het wijzigen...

DE NIEUWE SAMENLEVING VI

Het « Nieuwe Heilige »:

- Al wat heilig is, is meer aangepast tussen 1950 en 2011 dan tussen -3500 et 2000 !!
- Wat heilig is voor mijn dochter is niet hetzelfde dan wat heilig was voor mijn grootmoeder.
- Het « nieuwe heilige » = terug in verbinding treden met de natuur, mijn lichaam, mijn innerlijke goddelijkheid.
- Het « nieuwe heilige » is dus de nieuwe spirituele weg om « het innerlijke ik » te bereiken, ver voorbij het ego... (Cogito ergo sum).

Een nieuwe visie op de wereld:

We staan niet meer boven de natuur, maar er midden in. We zijn in de kosmos, maar alleen...?

We moeten onethisch bewustzijn verhogen, anders glijden we af in zelfvernietiging. Dit is ons lot!!

DE NIEUWE SAMENLEVING VII

Naar Bekoring

- We leven in een moderne tijd die de wereld heeft ontgoocheld « ENTZAUBERUNG ».
- We zijn reeds bezig met het lijmen van de puzzelstukken, een synthese aan het maken in ons leven tussen intelligentie, intuïtie, lichaam, geest, gevoelens, enz.
- Deze miljoenen mensen (100.000.000 in Europa) zijn bezig om zich te heruitvinden in alle stilte...

**DUURZAAM
BESTUUR?**

DUURZAAM BESTUUR

De nieuwe pistes van duurzaam bestuur openen zich grotendeels voor ons, zowel op economisch als politiek vlak.

Maar hebben wij onze ogen open?

Of verkiezen we de klassieke aanpak die ons leidt naar de dood?

Het is aan ieder onder ons om te kiezen.

Marc LUYCKX GHISI:

**« *Surgissement d'un
nouveau monde* »**

L'Harmattan, Parijs 2012

marcluyckxghisi66@gmail.com

Blog:

www.marcluyckx.eu